

KMD

**KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET**

Gulaskuddan – Rievdadusat
láhkaásahusas sámediggeválggaid
birra

Sisdoallu

1	Álggahus.....	3
2	Menddo manjit boahán ovddalgihtiiijenat.....	3
3	Rievdadusat sihkkarastit sámediggeválggaid lánkaásahusa ja stuorradigge-, fylkkadigge- ja gielldastivraválggaid lánkaásahusaid harmoniserema.....	5
3.1	Gáibáduusat listaevttohussii – § 28.....	5
3.2	Listaevttohusaid máhcahangohččun – § 31	5
3.3	Jienastanlihput main leat evttohasnamat – § 36.....	6
3.4	Ovddalgihtiiijenasteami áigodat. Almmuheapmi - § 40.....	9
3.5	Jietnaaddima vuohki – § 43	9
3.6	Válgaávdnasiid vurkkodeapmi, fievrrideapmi ja seilen – § 54.....	10
3.7	Go leat eanet go okta jienastanlihppokonfaluhtta dahje jienastanlihppu seamma jienasteaddjis – § 59.....	11
3.8	Beassan jienastuslohkui ja ávdnasiidda muđui – § 81	11
3.9	Áigemeriid meroštallan – § 83.....	11
4	Smávva gielladivvumat ja rievdadusat.....	12
5	Gulaskuddanásahusat	13

1 Álggahus

Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta sádde dáikko bokte gulaskuddamii rievdadusevttohusaid lánkaásahussii sámediggeválggaid birra.

Gulaskuddančálus jorgaluvvo sámegillii ja almmuhuvvo regjeringen.no:s oktan girjegielveršuvnnain.

Rievdadusat čuovvolit earret eará válgalága rievdadusaid maid Stuorradiggi dohkkehii geassemánu 13.b. 2016. Lea sávahahtti ahte áigemearit ja prinsihpat mat gustojit stuorradiggeválggaide, maiddá gustojit sámediggeválggaide. Lea ulbmillaš sihke jienasteddjiide ja válgaeiseválddiide ahte seamma áššit gieđahallojit seamma lánkai. Sihkkarastin dihtii alla kvalitehta válgagađahanbarggus, de lea sávahahtti ahte gielddat čuvvot seammalágan njuolggadusaid válgagađahaheamis. Rievdadusaid, mat leat dahkkon válgalágas, berre danne čuovvolit vástideaddji rievdadusaiguin lánkaásahusas sámediggeválggaid birra, dalle go rievdadusat leat áigeguovdilát ja ulbmillaččat čadahit.

Departemeanta lea geahčadan olles lánkaásahusa, vai lánkaásahusmearrádusain, mat gustojit buot válggaide, lea eanemus lági mielde seammalágan sátnádeapmi go válgalágas ja lánkaásahusas Stuorradiggeválggaide, fylkkadiggeválggaide ja gielddastivrraválggaide (válgalánkaásahus). Giella lea maiddá rievdaduvvon veahá. Buot rievdadusevttohusat leat čállojuvvon vinjučállagiin.

Departemeanta čujuha dasa ahte lánkaásahusa rievdadusevttohusat leat ráhkaduvvon gulaskuttadettiin Sámedikkiin. Lánkaásahusrievdadusaid evttohus, mii lea mielddusin, sáddejuvvo gulaskuddamii Sámedikki miehtamiin.

2 Menddo mañjit bohtán ovddalgihtiiijenat

Departemeanta lea mángii digaštallan galgá go álggahit doaimmaid geahpedit menddo mañjit bohtán ovddalgihtiiijenaid logu. Čuolmmas lea sáhka ahte ovttaskas ovddalgihtiiijenat mat leat addon jienasteddjiid ruovttugielddaid olggobealde, hilgojuvvojit go bohtet válgastivrii dohkkehanáigemeari mañjá. Departemeanta deattuha ahte lea hirbmat dehálaš ahte jienat, maid jienasteaddji leat addán mearriduvvon áigemiid siste, lohkkovit mielde válgaloahpparehkenastimis.

Departemeanta lea álggahan sihke lánka- ja rutiidnarievdadusaid sihkkarastit ahte unnimus lági mielde ovddalgihtiiijenat hilgojuvvojit. Ovdalaš 2015 gielddastivra- ja fylkkadiggeválggaid nannejuvvui lánkaásahusas ahte ovddalgihtiiijenaid galgá sáddet jienasteddjiid ruovttugildii juohke beaivve ovddalgihtiiijetnaaddináigodaga mañimuš guokte vahku. Dasa lassin nannejuvvui lánkaásahusas ahte ovddalgihtiiijenaid galgá sáddet sierra konfaluhtas. Buot gielddaid bivde maiddá erenoamážit dárkkistit sáddenrutiinnaid, dása gulai rivttes čujuhusaid iskat ja dovdat báikkálaš poastalágideami áigemiid.

Digaštallama mañjá mii dahkkui ovdalaš 2015 válggaid, lea čuolbma rievdan. Lea mearriduvvon ođđa poastalánka mii luvve Poastta lágideamis poastta lánvardagaid. Dát váikkuha njuolggá ovddalgihtiiijenaid sáddemii, go dat mearkkaša ahte ovddalgihtiiijenat

mat addojit maŋŋá sisaaddináigemeari bearjadaga ovdal válgabeaivvi, orrot gielddas vuossárgii ovdalgo sáddejuvvojit. Departemeanta lea sádden golbma evttohusa gulaskuddamii, ja ávžžuhii sirdit áigemeari dohkkehit ovddalgihtiijenaid vuossárggas dii. 21 maŋŋebárgii dii. 17. Dát addá ovttá liigebeaivvi lágídit poastta, mii buhte dan go poasta ii šat lágíduvvo lávvardagaid. Dasa lassin áimmahuššá čoavddus buori beassama jienastit mii jienasteddjiin álo lea leamaš Norggas. Statistihkka čájeha ahte stuorra oassi jienasteddjiin ovddalgihtiijenastit bearjadaga ovdal válgabeaivvi, ja departemeanta čujuhii dasa ahte lea hirmat unohas rievdadit áigemeeriid mat váikkuhit njuolggá jienasteddjiide.

Stuorradiggi mearridii geassemánu 13.b. sirdit ovddalgihtiijenaid dohkkehanáigemeari válgabeaivvis dii. 21 maŋŋebárgii válgabeaivvi maŋŋá dii. 17.00. Poastaáigemeeriid rievdadusat váikkuhit sámediggeválggaid ovddalgihtiijenasteapmái seamma láchkai go eará válggaide. Danne lea dárbu rievdadit láchkaásahusa 40. § ja 56. §, vai mearrádušat čuvvot válgalága § 2-7 (3) ja § 10-1 (g).

Evttohuvojit čuovvovaš rievdadusat 40. § (4):

§ 40. Ovddalgihtiijenasteami áigodat. Almmuheapmi

(4) Jienasteaddjis lea alddis ovddasvástáduš addit ovddalgihtiijena dakkár áiggis ahte *ovddalgihtiijetna* joavdá sámeválgastivrii dahje lohkanválgastivrii maŋimustá dii. 17 válgabeaivvi maŋŋá.

Čuovvovaš rievdadus evttohuvo 56. § (1) g-bustávas:

§ 56. Ovddalgihtiijetnaaddima dohkeheapmi

(1) g) jietna lea bohtán sámeválgastivrii *ovdal dii. 17 válgabeaivvi maŋŋá*.

Jienastagat mat leat addon gielddain gos leat unnit go 30 jienastuslohkui girjejuvvon jienasteaddji, fertejit leat joavdan biirre lohkanválgastivrii *ovdal dii. 17 válgabeaivvi maŋŋá*.

Departemeanta álggahii ovdalaš 2015 gielddastivra- ja fylkkadiggeválggaid mánggaid doaibmabijuid sihkkarastit ahte unnimus lági mielde ovddalgihtiijenat hilgojuvvojit. Stuorradigge-, fylkkadigge- ja gielddastivraválggaid láchkaásahusa 27. § oačču lasáhusa ahte ovddalgihtiijenaid maid galgá sáddet eará gildii, galget sáddejuvvot viidáseappot juohke beaivvi ovddalgihtiijenastanáigodaga maŋimuš guokte vahku. Departemeanta evttoha ahte dahkko vástideaddji rievdadus láchkaásahusas sámediggeválggaid birra.

Evttohuvo čuovvovaš lassimearráduš 43. §:s:

§ 43. Jietnaaddima vuohki

(9) Ovddalgihtiijenastanáigodaga mañimuš guovtti vahkus galget ovddalgihtiijenat sáddejuvvot viidáseappot jienasteddjiid ruovttugildii juohke beaivve. Go sádde olggoškonfaluhtaid, de galgá geavahit sáddenkonfaluhtaid.

3 Rievdadusat sihkkarastit sámediggeválggaid láhkaásahusa ja stuorradigge-, fylkkadigge- ja gielddastivraválggaid láhkaásahusaid harmoniserema

3.1 Gáibádusat listaevttohussii – § 28

Sámediggeválggaid láhkaásahusa 28. §:s máinnašuvvojit gáibádusat listaevttohussii. Dálá 28. § (1) mearrida ahte áigemearri addit listaevttohusa lea njukčamánu 31.b. válgajagi. Áigemearri addit listaevttohusa gielddastivra- ja fylkkadiggeválggaide ja stuorradiggeválggaide lea njukčamánu 31.b. ovdal *dii. 12*, gč. válgalága § 6-1 (1).

Departemeanta giedahalai ášši dárkilat áigemeari birra das goas listaevttohusat fertejit leat joavdan válgastivrii Prop. 64 L (2010–2011). Departemeanta namuha das ahte sáhtá lea unohas addináigemeriin mii rievtti mielde lea *dii. 24.00*. Dát lea mañná bargoáiggi, ii oktage leat barggus dárkkisteamen ahte listaevttohus joavddai áiggil. Eahpádusdilis mas listaevttohus lea hilgojuvvon go lea mañnit boahtán, lea váttis evttoheaddjái duodaštit aiddo goas attii listtu. Evttohus rievdadit áigemeari *dii. 12:i* njukčamánu 31.b. válgajagi ovddiduvvui mañná Prop. 52 L. Rievdadusat fápmuibohste easkka 2015 gielddastivra- ja fylkkadiggeválggain. Departemeanta atná rievdadusa duogáža seamma dehálažžan sámediggeválggaide.

Evttohuvo čuovvovaš rievdadus 28. §:s (1):

§ 28. *Gáibádusat listaevttohussii*

(1) Áigemearri addit listaevttohusa lea *dii. 12* njukčamánu 31.b. válgajagi. Listaevttohus adnojuvvo addon go dat lea joavdan Sámediggái. Seamma bellodat dahje joavku sáhtá bidjat dušše ovttá listta juohke válgabiirii.

3.2 Listaevttohusaid máhcahangohččun – § 31

Láhkaásahusa 31. § máinnaša listaevttohusaid máhcahangohččuma. Mearrádus cealká ahte áigemearri addit máhcahangohččuma julggaštusa lea mañimustá cuoŋománu 20.b. válgajagi. Válgalága § 6-5:s lea áigemearri biddjon *dii. 12:i* cuoŋománu 20.b. válgajagi. Nugo 28. §:s listaevttohusa sisaaddima birra, de Prop. 64 L:s (2010–2011) árvvoštallui dárkilat áigemearri dárbašlašžan, vai válgaeiseválddit leat sihkkarat dasa ahte julggaštus lea addon rivttes áigái. Jus julggaštus lea addon mañná dábálaš rahpanáiggi, de lea dat váttis árvvoštallat válgaeiseválddiide. Válgalága § 6-5 rievdaduvvui danne gustot 2015 gielddastivra- ja fylkkadiggeválggaid rájes. Departemeanta árvvoštallá maiddái dán áigemeari rievdadusa gustot sámediggeválggaid, ja háliida seamma áigemeriid buot válggaide.

Evttohuvo čuovvovaš rievdadus 31. §:s:

§ 31. *Listaevttohusa máhcahangohččun*

Sisaaddojuvvon listaevttohusa sáhtta luohttamušlávdegoddi gohččut máhcahuvvot. Máhcahangohččuma julggaštus ferte leat addojuvvon mañimustá *dii*. 12 cuoñománu 20.b. válgajagi.

3.3 Jienastanlihput main leat evttohasnamat – § 36

Láhkaásahusa 36. § máinnaša gáibádusaid jienastanlihpuide main leat evttohasnamat. Lea dárbu čorget paragrafa, sihke giela ja hámi dáfus. Dákkár čorgen dáhpáhuvai stuorradigge-, fylkkadigge- ja gielldastivraválggaid láhkaásahusas ovdalaš 2015 gielldastivra- ja fylkkadiggeválggaid.

Evttohuvo čuovvovaš rievdadus 36. §:s:

§ 36. *Gáibádusat jienastanlihpuide main leat evttohasnamat*

(3) *Sámediggeválggain* galgá jienastanlihpu olggožis leat ivdnejuvvon minsttarbealli man ivdnokoda lea *C35 M0 Y5 K0* ja sevdnjes minsttaroassi bajimusas. Lihpu olggožis galgá lea bagadanteaksta vilges vuodu alde. Jienastanlihpus galgá leat vilges siskkoš mas leat bellodaga dahje joavkku namma ja evttohasnamat, ja máhcastanravda mas lea seamma minsttar ja ivdnokoda go olggožis.

(5) Stivrenmearkkaid sáhtta bidjat *jienastanlihpu* sihke siskkobeallai ja olggobeallái.

(7) Jienastanlihpu galgá albmadi:

- a) Dieđuid guđe válgii *jienastanlihppu* gusto
- b) Bajilčállaga mii čájeha guđe bellodagas dahje joavkkus lista lea vuolgán. Bajilčála galgá leat unnimustá 20 čuoggá sturrodagas.
- c) Sin nama, goarggu ja riegádanjagi, geat leat listta evttohasan. Evttohasa virge- ja/dahje ássanbáikediđuid sáhtta čállit jienastanlihppui. Dan galgá dahkat dárbbu mielde amas seaguhit listaevttohasaid. Jus dákkár dieđuid merket jienastanlihppui, de dan galgá dahkat listta buot evttohasaide. Oktasašlistta jienastanlihpuide sáhtta maiddái merket evttohasaid čatnaseami oktasašlistta joavkkuide.

(8) Jienastanlihpu *olggoš* galgá leat dákkár:

Navn på partiliste norsk

Navn på partiliste samisk

Såmediggeválgá/Sametingsvalget - Valgkrets samisk/Valgkrets norsk D.M.YYYY

Nr

1. Arial Regular 12 pt
Arial Regular 8 pt
2. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
3. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
4. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
5. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
6. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
7. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
8. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
9. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
10. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
11. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
12. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
13. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
14. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
15. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28
16. Fornavnxxxx Eternavnxxxxxxxxxxx
R/F. YYYY, ev. øvrig info jf. valgforskr. § 28

Duogábealde oainnat bagadusa mo sáhtát rievdadit.
Se veiledning på baksiden om hvordan du kan endre.

Jienastanhpu *olgoš* (minstarbealli) galgá leat dákkár:

BAGADUS

Go háliidat rievdadit jienastanlihpu, de sáhtát:

- **Rievdadit evttohasaid vuoru**
Sáhtát rievdadit 5 bajimus evttohasa vuoru. Dan dagat dainna lágiin ahte bijat háliiduvvon nummira evttohasa nama OVDDABEALLÁI. Ođđa nummir galgá leat gaskal 1 ja 5.

Nr

2. Eva Páveiopp
R./F.1958

Eará rievdadanvuogit eai lohikko válgaloahppameanus.

VEILEDNING

Vil du endre på stemmeseddelen kan du:

- **Endre rekkefølge på kandidater**
Du kan endre rekkefølgen på de 5 øverste kandidatene. Det gjør du ved å sette ønsket nummer i ruten FORAN navnet til kandidaten. Det nye nummeret må være mellom 1 og 5.

Nr

2. Eva Páveiopp
R./F.1958

Andre måter å endre på vil ikke telle ved valgoppgjøret.

3.4 Ovddalgihtiijenasteami áigodat. Almmuheapmi - § 40

Láhkaásahusa 40. § máinnaša man áigodagas jienasteaddjit sáhttet jienastit. Mearrádusa nubbi lađas rievtti mielde geardduha čujuheami válgalága vuosttaš lađdasii.

Departemeanta árvvoštallá dákkár duppalmearrádusa dárbbasmeahttumin, ja evttoha danne gomihit 40. § nuppi lađđasa. 40. § dálá goalmát gitta gávccát lađđasat šaddet nubbin gitta čihččet lađasin. Departemeanta háliida maidđái dahkat aiddostahttima dálá čihččet lađđasis, vai dat vástida stuorradigge-, fylkkadigge- ja gielddastivraválggaid láhkaásahusa § 24a:i (2).

40. § šaddá dalle ná:

(1) Sámediggeválgga jienasteapmi čađahuvvo seamma áiggi go stuorradiggeválgga jienasteapmi, gč. válgalága § 8-1. Sámeválgastivra almmuha ovddalgihtiijenasteami áiggi ja báikki.

(2) Ovddalgihtiijetnaaddin ii galgga dáhpáhuvvat mañnelis go mañimuš bearjadaga ovdal válgabeaivvi sisriikkas, dás maidđái Svalbárddas ja Jan Mayenis, ja nubbin mañimuš bearjadaga ovdal válgabeaivvi olgoriikkas. Vai ovddalgihtiijenastagat jovdet gosa galget áiggil, de sáhtta áššeolmmái mearridit ahte ovddalgihtiijenasteapmi Svalbárddas galgá loahpahuvvot árabut.

(3) Jienasteaddjis lea alddis ovddasvástádus addit ovddalgihtiijena dakkár áiggis ahte ovddalgihtiijenastat joavdá sámeválgastivrii dahje lohkanválgastivrii mañimustá *mañebárgga válgabeaivvi mañná dii. 17.*

(4) Jienasteaddjit guđet leat riikka rájaid siskkobealde, earet Svalbárdda ja Jan Mayena, eaige sáhte jienastit ovddalgihtii jienasteami áigodagas dahje válgadikkis, sáhttet váldit oktavuoda gielddain ja jienastit suoidnemánu 1. beaivvi rájes ja dassái go ovddalgihtii jienasteapmi álgá válgajagi borgemánu 10. beaivvi.

(5) Válgastivra lea geatnegas lágidit nu, ahte dat jienasteaddjit guđet váldet oktavuoda gielddain áigodagas mii bistá suoidnemánu 1.b. rájes borgemánu 10.b. rádjai, sáhttet jienastit.

(6) Válgastivra almmuha dakkár jienasteami báikki. Válgastivra *berre, nu bures go sáhtta, váldit* vuhtii jienasteaddji sávaldaga jienastanáiggi hárrái.

(7) Válgaláhka ja váлгаásahusa njuolggadusat ovddalgihtiijenasteami birra gustojit seamma láchkai.

3.5 Jietnaaddima vuohki – § 43

Láhkaásahusa 43. § vuodul galget jienasteaddjit geain ii leat jienastanvuogitvuohka válgabiirres, oažžut buhtes, alit jienastanlihpu. Dálá njuolggadusat mearridit ahte jienasteaddji ieš ferte čállit jienastanlihppui válgalistta nama man son háliidat jienastit.

Sámediggi háliida ieš ráhkadit jienastanlihpu mas leat buot bellodagat geain lea listu válggas. Ráhkaduvvo jo dakkár oppalaš jienastanlihppu čuokkesčállagiin stuorradiggeválggaide ja gielddastivra- ja fylkkadiggeválggaide, mas leat buot registrerejuvvon politihkalaš bellodagat. Dát mielddisbuktá rievdadusa ovddalgihtiijenasteami rutiinnas iežas válgabiire olggobealde. Jienasteaddjit galget dál russet dan bellodaga man háliidit jienastit. Jienasteaddjit, geat háliidit jienastit registrerekeahces bellodagaid dahje joavkkuid, sáhttet čállit bellodaga dahje joavkku nama dakkár russenjienastanlihppui.

Evttohuvo čuovvovaš rievdadus 43. §:s:

(2) Jienasteaddjit, geain lea jienastanvuoigatvuohta eará válgabiirres go doppe gos jienasta, galget oažžut russenjienastanlihpu mas leat registrerejuvvon politihkalaš bellodagaid namat.

Dát speadjalastá láhkaásahusa 27. § (2) stuorradigge-, fylkkadigge- ja gielddastivraválggaid birra. Ain galget ráhkaduvvot buhtes, alit jienastanlihput sámediggeválggaide, go daid geavahit jienasteaddjit geat háliidit gurrosa jienastit?

3.6 Válgaávdnasiid vurkkodeapmi, fievrrideapmi ja seilen – § 54

Láhkaásahusa 54. § máinnaša válgaávdnasiid vurkkodeami, fievrrideami ja seilema. Stuorradigge-, fylkkadigge- ja gielddastivraválggaid láhkaásahusa 34. § máinnaša seamma fáttá. Dás lea njuolggadus ahte válgaávdnasat galget leat seilejuvvon vuossárgga čuovganeapmái, lonuhuvvon oppalaš njuolggadusain mas gáibiduvvo seilen *álo* go válgaávdnasat guđđojuvvojit válgaeiseválddiid bearráigeahču haga. Dát njuolggadus gokčá dalle guovttebeaiválggaid, lassin dasa go váldá eará beliid mielde, nugo váldit bottu jienaid lohkamis.

Sivas go vurkkodeami, seilema ja fievrrideami prinsihpat leat seammalárganat buot válggain mat čadahuvvojit Norggas, de evttoha departemeanta rievdadit 54. § nu, ahte dat harmonisere stuorradigge-, fylkkadigge- ja gielddastivraválggaid láhkaásahusa 34. §:in.

Evttohuvo čuovvovaš rievdadus 54. §:s:

§ 54. *Válgaávdnasiid vurkkodeapmi ja fievrrideapmi. Seilen.*

(1) Sámeválgastivra galgá ásahit sihkkaris rutiinnaid vurkkodit ja fievrridit válgaávdnasiid válgačadaheami buot dásiin.

(2) Válgaávdnasiid galgá seilet jus válgaeiseválddit muhtumin eai njuolgga bearráigeahča daid. Seilen galgá dáhpáhuvvat nu, ahte ii oktage beasa seilejuvvon ávdnasiid lusa nu ahte eai guođe čielga luottaid.

(3) Válgaávdnasiid buot fievrrideapmi galgá dáhpáhuvvat jođáneamos ja sihkkareamos lági mielde, ja daid galget fievrridit earát go sii geat vurkkodit seilenrusttegiid.

3.7 Go leat eanet go okta jienastanlihppokonfaluhtta dahje jienastanlihppu seamma jienasteaddjis – § 59

Láhkaásahusa 59. § máinnaša beliid go leat vuostáiváldon mánga jienastanlihppokonfaluhta dahje jienastanlihpu seamma jienasteaddjis. Mearrádus čujuha válgalahkaásahusa 36. §:i. Dát spiehkasta muđui kapihttalís, gos mearrádusat leat dárkilit čállojuvvon, váikko eai leat eareliiggánat sámediggeválggaide. Departemeanta atná dan ulbmilleabbon čállit 59. § mearrádusa ollásit, ja evttoha čuovvovaš rievdadusa 59. §:s:

§ 59 Mánga jienastanlihppokonfaluhta dahje jienastanlihpu seamma jienasteaddjis

Jus ovtta jietnaaddimis leat eanet jienastanlihppokonfaluhtat dahje jienastanlihput konfaluhta haga, de galgá jienastanlihpu dahje -lihpuid, bidjat logakeahtta ovttá jienastanlihppokonfaluhttii.

3.8 Beassan jienastuslohkui ja ávdnasiidda muđui – § 81

Láhkaásahusa 81. § lea hábmejuvvon nu, ahte lea veahá váttis oaidnit gii dat rievtti mielde beassá oaidnit jienastuslogu ja ávdnasiid. Departemeanta evttoha rievdadit mearrádusa nu, ahte vástida válgalága § 15-3, mas vuosttaš lađas máinnaša jienastuslohkogáhppálagaid, ja nubbi lađas máinnaša váлгаávdnasiid.

Evttohuvo čuovvovaš rievdadus 81. §:s:

§ 81. Beassan jienastuslohkui ja ávdnasiidda muđui – almmolašvuoha

(1) Jus eará ii čuovo lága dahje lámkaásahusa mearrádusain, de sáhtta beassama Sámedikki jienastuslogu gáhppálagáide dahje daid nubbehusčállosiidda, das maiddái dasa mii lea geavahuvvon russemii, addit dušše

a) almmolaš virgeolbmui, go lea dárbu bálvalusa geažil, dahje

b) dutkiide dieđalašvuoda várás go Sámediggi miehtá dasa, dahje

c) earáide Sámedikki miehtama mielde.

(2) Beassama muđui váлгаávdnasiidda sáhtta addit dušše dutkiide dieđalašvuoda várás Sámedikki miehtama mielde.

3.9 Áigemeeriid meroštallan – § 83

Láhkaásahusa 83. § máinnaša áigemeeriid meroštallama. Sullasaš mearrádus gávdno válgalága § 15-5. Válgalága mearrádusat áigemeeriid birra rievdaduvvojedje maŋŋá evttohusa mii ovddiduvvui Prop. 64 L:s (2010–2011). Das evttohuvo dásáidit lávvardagaid ja bassebeivviid áigemeeriid meroštallamis. Válgalága § 15-5 deattuha ahte jus áigemeeriid lea lávvardaga dahje bassebeivvi alde, de áigemeeriid álgá vuosttaš čuovvovaš árgga alde. Ággan dasa lei ahte lea unnán govttolaš gáibidit ahte válgaeiseválddit leat gearggusvuodas lávvardaga, go servodat lea ovdánan nu, ahte eanaš almmolaš doaimmain lea friddja lávvardagaid. Sullasaš rievdadus ii dahkkon

sámediggeválggaid lánkaásahusas. Departemeanta evttoha rievdadit paragrafa vai harmonisere stuorradigge-, fylkkadigge- ja gielddastivraválggaid áigemeiriiguin.

Evttohuvo čuovvovaš rievdadus 83. §:s:

§ 83. *Áigemeiriid meroštallan. Maññoneapmi*

(1) Jus áigemeiri álgá dakkár dáhtonis mii deaivá leat *lávvardat dahje bassebeaivi*, de galgá áigemeiri álgit vuosttaš čuovvovaš árgabeaivvi.

(2) Jus áigemeiri dievvá dáhtonis, mii deaivá leat *lávvardat dahje bassebeaivi*, de dievvá áigemeiri vuosttaš čuovvovaš árgabeaivvi.

(3) Vuosttaš ja nuppi lađđasa mearráduusat gustojit seamma lánkai *dalle* go dáhton dán lánkaásahusa dáhpáhusa áramus dahje mañjimuš áigemeiri deaivá leat *lávvardat dahje bassebeaivi*.

4 Smávva gielladivvumat ja rievdadusat

Departemeanta háliida dahkat veahá gielaláš rievdadusaid lánkaásahusas, muhto dát eai mielddisbuvtte materiálaláš rievdadusaid. Lánkaásahus ođasmahttui mañjimuš 2013 borgemánu, ja das lea danne muhtun čujuhusat mat eai šat gusto. Departemeanta háliida maiddáii divvut čállinmeattáhusa ovttá mearráduusas.

Giella- ja ođasmahttindepartemeanta ásahuvvui ođđajagimánu 1.b. 2014. Lánkaásahusas leat mearráduusat mat čujuhit heaittihuvvon Giella- ja guovlodepartementii ja Ođasmahttin-, hálddahuš- ja girkodepartementii.

Evttohuvo čuovvovaš rievdadus 67. §:s (4):

§ 67. *Girjedoallu. Lávadagaid mearrideapmi.*

(4) *Departemeanta* mearrida lávadagaid, maid mielde galgá beavdegirjet hálddahušlaš beliid, jietnaaddimiid ja jienastanlihpuid vuostáiváldima ja gieđahallama, lohkama, válgaloahpparehkenastima ja dárkkisteami.

Evttohuvo čuovvovaš rievdadus 85a. §:s (1):

§ 85a. *Válgadárkon*

(1) *Departemeanta* sáhtta akkrediteret nationála ja riikkaidgaskasaš válgadárkojeddjiid geat bohtet ásahusain dahje organisašuvnnain, dárkot sámediggeválgga čađaheami.

(2) Gielddain lea geatnegasvuolta váldit vuostá akkrediterejuvvon válgadárkojeddjiid ja lánčit dili válgadárkomii.

Evttohuvo čuovvovaš rievdadus 82. §:s:

§ 82. *Jávohisvuodageasku*

(1) *Hálddašanlága* jávohisvuodageaskku mearráduusat gustojit seamma lánkai sámediggeválggain.

5 Gulaskuddanásahusat

Departemeanttat

Gielddat

Sámediggi

Bargiidbellodat

Árja

Ávjovári Gurutbellodat

Ávjovári dáloniid listu

Ealáhus ja Luondu listu

Ovddádusbellodat

Olgešbellodaga válдоorganisašuvdna

Johttisápmelaččaid listtu

Davvikalohttaálbmot

Norgga Sámiid Riikkasearvi

Sámeálbmot bellodat

Sámiid Álbmotlihttu

Sámit lulde

Guovddášbellodaga válдоorganisašuvdna

Guovddášbellodaga sámepolitihkalaš ráđđi

Sosialisttalaš Gurutbellodat

Áarjel-Saemiej Gielh

Servodatdutkanama instituhtta

Davvi Universitehta

Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter

Norgga biras- ja biodiedalaš universitehta

Norgga teknihkalaš-diedalaš universitehta

Norgga Gávpot- ja Regiovdnadutkanama Instituhtta

Rokkansenteret

Agdera Universitehta

Bergena Universitehta

Nordlánda Universitehta

Oslo Universitehta

Stavanger Universitehta

Romssa Universitehta